

Finns det en överdödlighet för 2020?

Den här övningen baseras på en fil över antal avlidna per dag som SCB började publicera under 2020.

<https://scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/scb-publicerar-preliminar-statistik-over-doda-i-sverige>

För att det ska bli lite lättare att hantera data har du fått en fil där man lagt data i databasformat, dvs alla datum efter varandra istället för i kolumner. Originaldata finns med i filen – titta gärna på den.

Vi ska börja med att ange år och vecka för varje mätvärde. Skapa en ny kolumn genom att klicka på Infoga och skriv År som rubrik. Formeln är enkel, i cell B2 skriver du =ÅR(A2). Kopiera sedan formeln till slutet av filen genom att dubbelklicka.

Veckoformeln är nästan lika enkel. Skapa en ny kolumn och skriv =VECKONR(A2;21) i cell C2. Koden 21 anger att vi anger veckonummer i europeisk standard. Kopiera ner denna formel till slutet. Nu ska du ha fyra kolumner: datum, år, vecka och antal.

Nu ska vi skapa en pivottabell. Börja med att markera data och klicka på fliken Infoga. Välj sedan Pivottabell och klicka OK i rutan som dyker upp.

Datum	År	Vecka	Antal
2015-01-01	2015	1	2991
2015-01-02	2015	1	2721
2015-01-03	2015	1	2811
2015-01-04	2015	1	2561
2015-01-05	2015	2	2681
2015-01-06	2015	2	2561
2015-01-07	2015	2	2091
2015-01-08	2015	2	2041
2015-01-09	2015	2	2721
2015-01-10	2015	2	2891
2015-01-11	2015	2	2821
2015-01-12	2015	3	2871
2015-01-13	2015	3	2621
2015-01-14	2015	3	2721
2015-01-15	2015	3	2991
2015-01-16	2015	3	2871
2015-01-17	2015	3	2691
2015-01-18	2015	3	2631
2015-01-19	2015	4	2791
2015-01-20	2015	4	2651
2015-01-21	2015	4	2831
2015-01-22	2015	4	2081
2015-01-23	2015	4	2761
2015-01-24	2015	4	2591
2015-01-25	2015	4	2781
2015-01-26	2015	5	2611
2015-01-27	2015	5	2691
2015-01-28	2015	5	2761
2015-01-29	2015	5	2921
2015-01-30	2015	5	3001
2015-01-31	2015	5	2981
2015-02-01	2015	5	2891
2015-02-02	2015	6	2791
2015-02-03	2015	6	2641
2015-02-04	2015	6	2541
2015-02-05	2015	6	2531
2015-02-06	2015	6	2091
2015-02-07	2015	6	2841
2015-02-08	2015	6	2631
2015-02-09	2015	7	2811
2015-02-10	2015	7	2781
2015-02-11	2015	7	2881
2015-02-12	2015	7	3281
2015-02-13	2015	7	2671
2015-02-14	2015	7	2661
2015-02-15	2015	7	2951
2015-02-16	2015	8	2861

Nu ska vi lägga till data till vår pivottabell. I det nya Excelbladet ser du en ruta längst till höger där du kan välja vilka kolumner som du vill summera. Ett knep är att alltid börja med Rader – det är det som du vill summera på – i det här fallet Vecka. Dra Vecka ner till Rader och dra sedan År till kolumner. Du ser hur pivottabellen växer fram och det är lätt att plocka bort eller ändra om du skulle göra fel. Slutligen drar du Antal till Värden – det är den data du vill ha summerad. Här kan det vara bra att veta att du kan göra flera saker än bara summera. Om du klickar på den lilla pilen vid Summa av Antal och väljer Värdefältsinställningar – då kan du istället räkna antal, medeltal eller min- och maxvärden.

Pivottabeller är otroligt kraftfulla och gör att du enkelt får en överblick på ett material.

DATAJOURNALISTIK

Summa av Antal	Kolumner	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalsumma
1	1104	1860	2149	2256	2157	1551	10877	
2	1966	1914	2122	1941	1820	1891	11654	
3	1935	1958	2060	1945	1839	1828	11565	
4	1946	2006	1910	1928	1828	1731	11349	
5	1975	1909	1883	1854	1812	1847	11280	
6	1868	1837	1881	1983	1882	1728	11179	
7	2001	1838	2010	2024	1764	1825	11462	
8	2107	1845	2069	2116	1820	1777	11734	
9	2076	1618	1989	2187	1772	1534	11176	
10	2041	1810	1830	2204	1690	1826	11401	
11	1932	1800	1849	2089	1829	1730	11229	
12	1874	1795	1692	1997	1632	1865	10855	
13	1930	1778	1782	1948	1665	2040	11143	
14	1834	1705	1794	1988	1698	2383	11402	
15	1849	1773	1719	1782	1612	2569	11304	
16	1844	1771	1768	1687	1736	2525	11331	
17	1764	1604	1772	1659	1698	2268	10745	
18	1656	1619	1696	1661	1613	2239	10484	
19	1661	1586	1724	1572	1643	2182	10368	
20	1668	1565	1584	1466	1557	1989	9849	
21	1670	1550	1646	1460	1486	1918	9730	
22	1627	1541	1620	1481	1541	1656	9456	
23	1617	1462	1549	1513	1544	1751	9436	
24	1609	1541	1590	1441	1444	1721	9346	
25	1592	1573	1491	1500	1526	1670	9352	
26	1525	1541	1587	1633	1512	1674	9472	
27	1674	1549	1549	1588	1537	1564	9461	
28	1560	1605	1525	1585	1558	1571	9404	
29	1529	1616	1512	1724	1482	1513	9376	
30	1538	1630	1484	1642	1514	1540	9348	
31	1588	1574	1536	1723	1491	1546	9458	
32	1524	1574	1552	1450	1548	1571	9219	
33	1535	1567	1545	1505	1486	1517	9155	
34	1563	1567	1527	1495	1542	1578	9272	
35	1458	1486	1568	1584	1642	1485	9423	
36	1648	1556	1596	1617	1441	1517	9375	
37	1552	1536	1590	1516	1559	1527	9280	
38	1566	1531	1562	1645	1540	1512	9556	
39	1633	1601	1532	1553	1648	1563	9530	
40	1651	1598	1708	1606	1638	1547	9748	
41	1528	1662	1695	1715	1654	1541	9795	
42	1574	1750	1648	1542	1622	1612	9748	
43	1688	1626	1644	1660	1724	1569	9921	
44	1658	1718	1757	1706	1638	1691	10168	
45	1643	1713	1626	1620	1608	1673	8888	

För att göra beräkningar kan det vara bra att kopiera data till ett nytt blad. Markera och öppna ett nytt Excelblad. Välj sedan Klistra in värden för att slippa få med dig pivottabellen. Eftersom slutprodukten i det här fallet är ett diagram så kan vi kopiera ut data till ett eget område. Börja med att kopiera veckokolumnen och ställ dig sedan i cellen bredvid vecka 1 och skriv =MEDEL(B2:F2). Kopiera din uträkning för alla veckor.

Vecka	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Vecka
1	1104	1860	2149	2256	2157	1351	1
2	1966	1914	2122	1941	1820	1891	2
3	1935	1958	2060	1945	1839	1828	3
4	1946	2006	1910	1928	1828	1731	4
5	1975	1909	1883	1854	1812	1847	5
6	1868	1837	1881	1983	1882	1728	6
7	2001	1838	2010	2024	1764	1825	7
8	2107	1845	2069	2116	1820	1777	8
9	2076	1618	1989	2187	1772	1534	9
10	2041	1810	1830	2204	1690	1826	10
11	1932	1800	1849	2089	1829	1730	11
12	1874	1795	1692	1997	1632	1865	12
13	1930	1778	1782	1948	1665	2040	13
14	1834	1705	1794	1988	1698	2383	14
15	1849	1773	1719	1782	1612	2569	15
16	1844	1771	1768	1687	1736	2525	16
17	1764	1604	1772	1639	1698	2268	17
18	1656	1619	1696	1661	1613	2239	18
19	1661	1586	1724	1572	1643	2182	19
20	1668	1565	1584	1486	1557	1989	20
21	1670	1550	1646	1460	1486	1918	21
22	1627	1541	1620	1481	1541	1656	22
23	1617	1462	1549	1513	1544	1751	23
24	1609	1541	1590	1441	1444	1721	24
25	1592	1573	1491	1500	1526	1670	25
26	1525	1541	1587	1633	1512	1674	26
27	1674	1549	1549	1588	1537	1564	27
28	1560	1605	1525	1585	1558	1571	28
29	1529	1616	1512	1724	1482	1513	29

DATAJOURNALISTIK

Kopiera sedan värdet för 2020, antingen genom att bara kopiera kolumnen eller genom att skriva =E2 i cellen bredvid första medelvärdet.

Vecka	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Vecka	Medel 15-19	2020
1	1104	1860	2149	2256	2157	1351	1	1905,2	=G2
2	1966	1914	2122	1941	1820	1891	2	1952,6	
3	1935	1958	2060	1945	1839	1828	3	1947,4	
4	1946	2006	1910	1928	1828	1731	4	1923,6	
5	1975	1909	1883	1854	1812	1847	5	1886,6	
6	1868	1837	1881	1983	1882	1728	6	1890,2	
7	2001	1838	2010	2024	1764	1825	7	1927,4	
8	2107	1845	2069	2116	1820	1777	8	1991,4	
9	2076	1618	1989	2187	1772	1534	9	1928,4	
10	2041	1810	1830	2204	1690	1826	10	1915	
11	1932	1800	1849	2089	1829	1730	11	1899,8	
12	1874	1795	1692	1997	1632	1865	12	1798	
13	1930	1778	1782	1948	1665	2040	13	1820,6	
14	1834	1705	1794	1988	1698	2383	14	1803,8	
15	1849	1773	1719	1782	1612	2569	15	1747	
16	1844	1771	1768	1687	1736	2525	16	1761,2	
17	1764	1604	1772	1639	1698	2268	17	1695,4	
18	1656	1619	1696	1661	1613	2239	18	1649	
19	1661	1586	1724	1572	1643	2182	19	1637,2	
20	1668	1565	1584	1486	1557	1989	20	1572	
21	1670	1550	1646	1460	1486	1918	21	1562,4	
22	1627	1541	1620	1481	1541	1656	22	1562	
23	1617	1462	1549	1513	1544	1751	23	1537	
24	1609	1541	1590	1441	1444	1721	24	1525	
25	1592	1573	1491	1500	1526	1670	25	1536,4	
26	1525	1541	1587	1633	1512	1674	26	1559,6	
27	1674	1549	1549	1588	1537	1564	27	1579,4	
28	1560	1605	1525	1585	1558	1571	28	1566,6	
29	1529	1616	1512	1724	1482	1513	29	1572,6	

Slutligen vill vi skapa ett diagram – det görs genom att markera BARA data – inte rubrikerna – och klicka på Infoga-fliken och sedan på stapeldiagrammet i mitten av menyraden. I ett första läge kommer data även att inkludera veckan – den tar du bort genom att högerklicka i diagrammet, välja markera data, klicka på Serie1 och sedan på Ta bort. Som extra uppgift: försök fundera ut hur man får till rubriker på staplar och diagram.

